

AKO STE ŽRTVA, NASILNIK ILI PROMATRAČ
PRIJAVITE NASILJE I POTRAŽITE POMOĆ
NA NEKOM OD OVIH MJESTA:

KONTAKTI U HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOM KANTONU/ŽUPANIJI:

Policija **122**

SOS telefon za žrtve nasilja u porodici/obitelji: **1265**

SOS Porodični centar Mostar **036/554-330**

CENTRI ZA SOCIJALNI RAD:

Mostar **036/335-900**; Jablanica **036/758-170**; Konjic **036/726-171**;

Čitluk **036/640-132**; Stolac **036/853-104**;

Čapljina **036/805-351**; Prozor-Rama **036/771-108**

Učitelji, razrednici, pedagozi i direktori svih osnovnih i srednjih škola

SOS Kinderdorf International
Predstavništvo u BiH

Semira Frašte bb
71 000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

T/F: + 387 33 465 218
465 323
info@sos-ds.ba
www.sos-ds.ba

KAKO POMOĆI AGRESIVNOJ DJECI I MLADIMA?

AGRESIVNOST DJECE I MLADIH -
UZROCI, POSLJEDICE, PREVAZILAŽENJE

SOS DJEČIJA
SELA
BOSNA I HERCEGOVINA

with funding from
Ministarstva
Development Cooperation

VLADA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE
VLADA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA

Topli dom za svako dijete

LATENTNA I MANIFESTNA AGRESIVNOST

dva načina izražavanja agresivnog ponašanja

Latentna, neispoljena agresivnost podrazumjeva porast emocionalne napetosti i tendenciju, želju za napad na izvor provokacije u u provocirajućim situacijama. U njoj osnovi su promjene koje se tokom određene situacije odvijaju u dijelu nervnog sistema kojim ne možemo svjesno upravljati. Neispoljenu agresivnost zapravo možemo razumjeti kao stabilnu karakteristiku nervnog sistema da reagira na određeni način.

Manifestna, ispoljena agresivnost podrazumjeva reagiranje tjelesnom ili verbalnom agresijom usmjerenom prema izvoru provokacije ili prema zamjenskim ciljevima u provocirajućim situacijama.

VAŽNO! NA NEISPOLJENU AGRESIVNOST NE MOŽE SE UTICATI, DOK SE NA INTENZITET I OBLIK MANIFESTNE AGRESIVNOSTI MOŽE - KROZ UČENJE SOCIJALNO POŽELJNIH OBLIKA IZRAŽAVANJA AGRESIVNIH PORIVA.

DJECA I ADOLESCENTI SKLONI NASILJU

Postoje tri grupe faktora rizika koji utiču na vjerovatnoću da se agresivno ponašanje u dječijem uzrastu razvije u poremećaj ponašanja u adolescenciji:

- **karakteristike i osobine ličnosti djeteta:** impulsivnost, teškoće pažnje, pretjerana aktivnost, emocionalna, socijalna ili intelektualna nezrelost, nizak stepen tolerancije na frustraciju, slaba socijalna prilagodljivost, negativna identifikacija;
- **roditeljske vještine:** neefikasno praćenje i kontrola, nedosljednost u vaspitanju i nepostojanje jasnih granica, nepodržavanje pozitivnih ponašanja djeteta, nepostojanje jasnih očekivanja od djeteta;
- **problemi u okviru porodičnog sistema:** konflikti između roditelja, visok nivo porodičnog stresa, nizak nivo socijalne podrške, psihološki problemi roditelja-depresija, alkoholizam, nedovoljna i nekvalitetna komunikacija, nepovjerenje među članovima porodice.

DJECA, POSMATRAČI NASILJA

Od 30% do 60 % djece koja žive u porodici u kojoj je prisutno nasilje istovremeno su i posmatrači i žrtve nasilja. Prisustvo porodičnom nasilju utiče na djecu preko onog što vide, čuju, pokušavaju da spriječe ili skrenu prema sebi. Zbog psihološke ovisnosti od roditelja, djeca nastoje održati lojalnost prema oba roditelja.

Posljedice mogu biti:

- uplašenost, zbunjenost, osjećaj krivice, tjeskoba, bijes;
- povišena anksioznosti u socijalnim interakcijama;
- dječaci češće odgovaraju na porodično nasilje ispoljenom agresivnošću „prema vani“ – prema drugim osobama ili stvarima, a djevojčice češće ispoljavaju depresiju, povlačenje i druge simptome usmjerene „prema unutra“.

KAKO IM POMOĆI?

Funkcionalna porodična terapija je jedan od najefikasnijih tretmana djece i mladih sa poteškoćama u ponašanju, uključujući i agresivnost. Ako se **svim članovima porodice pomogne** da promijene problematične obrasce ponašanja i ukoliko se poboljšaju njihovi odnosi, kao i roditeljski nadzor, očekuje se i poboljšanje ponašanja djece i mladih. Ciljevi terapije su:

- ostvariti punu suradnju roditelja u razrješavanju problema vezanih za ponašanje djece i mladih;
- uspostaviti jasne uloge članova porodice;
- razviti podržavajuće porodične odnose;
- komunicirati jasno, uz dozu topline bez koje porodica ne može opstati;
- uvesti i primjenjivati jasna porodična pravila i rutinu.

U **SOS Porodičnom centru** u Mostaru primjenjujemo pristup u kojem svi članovi porodice imaju iste mogućnosti da dobiju podršku, steknu bolje razumijevanje svojih problema i zajedno nađu put do života bez nasilja.

Tom cilju doprinosi i naš pristup **umrežavanja sa svim ključnim faktorima sistema** - obrazovnim i zdravstvenim ustanovama, centrima za socijalni rad, policijom, pravosuđem, nevladinim organizacijama.

Zajednički nam je vrijednosni okvir razvijanje **nulte tolerancije** na porodično i druge vrste nasilja, razumijevanje uzroka nasilja i vjerovanje u nužnost podrške svim članovima porodice.

Postojanje jasnih pravaca djelovanja i razumijevanje pojedinačnih obaveza u slučajevima porodičnog ili drugih vidova nasilja, te kako treba postupati sa odraslim žrtvama, a kako s djecom, od presudnog je značaja.